

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 17C/5/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2219200741
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Péter Nagy
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2021:2219200741.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudcom: JUDr. Péter Nagy v sporovej veci žalobcu: K.. I. N., R.. XX.XX.XXXX, D. I. XXXX/XX, D., právne zast.: hbr advokáti s.r.o., so sídlom Kalinčiakova 33, Bratislava, proti žalovaným: 1/ S.. W. N., R.. XX.XX.XXXX, D. V. XXX, H., X/ N.. K. H., R.. XX.XX.XXXX O. X/ S. H., R.. XX.XX.XXXX, Ž. X/ O. X/ D. Q. XXX/X, J., žalovaní 2/ a 3/ spoločne právne zast.: ŽOLDOŠ & PARTNERS s.r.o., so sídlom Žriedlová 3, Košice, o určenie vlastníckeho práva a iné, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu v celom rozsahu **z a m i e t a** .

II. Žalovaní 1/, 2/ a 3/ **m a j ú** nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi **v rozsahu 100 %**. O výške tejto náhrady rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. a) Žalobkyňa sa pôvodnou žalobou z 22.02.2019 domáhala proti žalovaným 1/ a 2/ určenia, že kúpna zmluva, ktorú uzavreli dňa 28.11.2017 žalovaný 1/ ako predávajúci a žalovaná 2/ ako kupujúca k nehnuteľnostiam evidovaným v k. ú. H., špecifikovaným v petite žaloby, je neplatná, ako aj určenia, že zmluva o pôžičke zo dňa 16.01.2009 uzavretá medzi žalovaným 1/, žalovanou 2/ a jej manželom S. H., R.. XX.XX.XXXX je neplatná.

b) Uznesením tunajšieho súdu č. k. 17C/5/2019-400 z 20.02.2020 bola pripustená zmena žaloby z 22.02.2019, a to zo žaloby o určenie právnej skutočnosti na žalobu o určenie, či tu právo je alebo nie je s nasledovným petitom v merite veci:

„I. Súd určuje, že žalobkyňa a žalovaný 1/ sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností evidovaných Okresným úradom A. I., C. J..Ú.. H., C. V. H., U. R. Q. C.P. Č.. XXX ako:

- pozemok, parcela registra „C“, parc. č. XXX/XX o výmere 364 m², druh pozemku: ostatná plocha, spôsob využitia pozemku: pozemok, na ktorom je manipulačná a skladová plocha, objekt a stavba slúžiaca lesnému hospodárstvu, umiestnenie pozemku: pozemok je umiestnený mimo zastavaného územia obce, v spoluvlastníckych podieloch - žalobkyňa spoluvlastnícky podiel vo výške 1 a žalovaný 1/ spoluvlastnícky podiel vo výške 1,

- pozemok, parcela registra „C“, parc. č. XXX/XXX o výmere 198 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvoria, spôsob využitia pozemku: pozemok, na ktorom je rozostavaná stavba, umiestnenie pozemku: pozemok je umiestnený mimo zastavaného územia obce, v spoluvlastníckych podieloch - žalobkyňa spoluvlastnícky podiel vo výške 1 a žalovaný 1/ spoluvlastnícky podiel vo výške 1,

- stavba rozostavaného rodinného domu postaveného na pozemku, parcela registra „C“, parc. č. XXX/XXX, v spoluvlastníckych podieloch - žalobkyňa spoluvlastnícky podiel vo výške 1 a žalovaný 1/ spoluvlastnícky podiel vo výške 1;

II. Súd určuje, že pohľadávka žalovanej 2/ a S. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XXX/X, XXX XX J. vo výške 150.000,- EUR z titulu zmluvy o pôžičke zo dňa 16.01.2009 uzavretej medzi žalovaným 1, žalovanou 2/ a S. H., R.. XX.XX.XXXX, T. D. Q. XXX/X, XXX XX J. neexistuje.“

c) Na návrh žalobkyne z 23.10.2020 bolo počas konania pripustené uznesením súdu č. k. 17C/5/2019-605 z 29.01.2021, aby do konania pristúpil ďalší subjekt na strane žalovaných, a to žalovaný 3/: S. H., R.. XX.XX.XXXX, T. D. Q. XXX/X, Košice.

2. Žalobkyňa svoju žalobu, a to v znení všetkých počas konania uplatňovaných variantov petitu, odôvodnila tým, že žalobkyňa sa v roku 2006 stala výlučným vlastníkom predmetných nehnuteľností, pričom darovacou zmluvou zo dňa 10.10.2008 žalobkyňa v dobrej viere darovala zo svojho výlučného vlastníctva spoluvlastnícky podiel k týmto nehnuteľnostiam vo výške 1 k celku svojmu vtedajšiemu partnerovi - žalovanému 1/, s ktorým v tom čase žila v spoločnej domácnosti už niekoľko rokov. Dňa 09.10.2015 žalobkyňa po 12 ročnom spolužití so žalovaným 1/ uzavrela s ním manželstvo. Po uzavretí manželstva sa žalovaný 1/ začal agresívne správať kvôli nadmernému a pravidelnému užívaniu alkoholu a drog, pričom tento stav uňho pretrvával, v dôsledku čoho sa stalo ďalšie spolužitie žalobkyne a žalovaného 1/ neznesiteľným a žalobkyňa bola nútená podať návrh na rozvod, o ktorom súd právoplatne rozhodol. Neodkladným opatrením Okresný súd Dunajská Streda uložil žalovanému 1/ povinnosť, aby nevstupoval na nehnuteľnosti a na pracovisko žalobkyne, aby sa nepribližoval žalobkyňi na vzdialenosť menšiu ako 30 metrov, a aby nekontaktoval žalobkyňu.

Na základe týchto skutočností a po zvážení všetkých okolností žalobkyňa listom zo dňa 13.10.2017 vyzvala žalovaného 1/ na vrátenie darovaného spoluvlastníckeho podielu vo výške 1 k celku na predmetných nehnuteľnostiach, k čomu však neprišlo a žalovaný 1/ na túto výzvu ani nereagoval. Žalobkyňa sa v súčasnosti domáha súdnou cestou vrátenia daru od žalovaného 1/ žalobou o vrátenie daru, ktorá je vedená na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 9C/61/2017, pričom toto súdne konanie zatiaľ nebolo právoplatne skončené (pozn. súdu: a je právoplatne prerušené do právoplatného skončenia prejednávanej veci). Žalobkyňa podľa jej vyjadrení podaných v rámci konania zasielala výzvu na vrátenie daru na adresu v I. z toho dôvodu, že žalovaný 1/ na T. B. X C. I. vlastnil byt a t.č. tam mal (a i v súčasnosti má) zapísané sídlo svojej advokátskej kancelárie. Keďže mu v tom čase bolo neodkladným opatrením Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 12.09.2017 č. k. 8C/9/2017-44 zakázané vstupovať na nehnuteľnosti v k.ú. H., na pracovisko žalobkyne, nepribližovať sa k žalobkyňi na vzdialenosť menšiu ako 30 metrov a nekontaktovať žalobkyňu, ako aj z dôvodu situácie, v akej sa v tom čase žalovaný 1/ nachádzal - doručovanú poštu si nepreberal, žalobkyňa oprávnené predpokladala, že sa zdržiava vo svojom (jedinom) byte v Senci a že si tam aj preberá poštu.

Medzitým však došlo podľa záznamov z katastra kúpnu zmluvou zo dňa 28.11.2017 k prevodu predmetného spoluvlastníckeho podielu zo žalovaného 1/ na jeho sestru - žalovanú 2/. Žalobkyňa v predmetnej veci napadla práve túto kúpnu zmluvu uzavretú medzi žalovaným 1/ a žalovanou 2/, a to z dôvodov:

a) že kúpna cena vo výške 120.000,- € mala byť zaplatená započítaním vzájomných pohľadávok žalovaného 1/ a žalovanej 2/ s jej manželom, a to pri žalovanom 1/ pohľadávky na zaplatenie kúpnej ceny voči žalovanej 2/ a pri žalovanej 2/ pohľadávky z pôžičky poskytnutej žalovanému 1/ zo strany žalovanej 2/ spolu s jej manželom vo výške 150.000,- €, ktorá mala byť splatná ku dňu 16.01.2014, a ktorá bola v časti sumy 120.000,- € započítaná v uzavretej kúpnej zmluve (podľa čl. III. ods. 4) s kúpnu cenou za predmetné nehnuteľnosti. Žalovaný 1/ ako dlžník uznal svoj dlh z pôžičky voči žalovanej 2/ a jej manželovi priamo v kúpnej zmluve, pričom uvedené uznanie dlhu v tak vysokej sume počas BSM so žalobkyňou nemožno považovať za bežnú vec týkajúcu sa spoločnej veci, ktorú by mohol v zmysle § 145 Občianskeho zákonníka riešiť samostatne len jeden z manželov, a to žalovaný 1/. Z absencie súhlasu žalobkyne ako manželky teda vyvodzuje žalobkyňa dôsledok neplatnosti takéhoto uznania, na ktorý je potrebné prihliadnuť aj pri posudzovaní platnosti samotnej zmluvy o pôžičke.

Podľa žalobkyňou doplnenej argumentácie v návrhu na pristúpenie ďalšieho žalovaného do konania ako aj v jej ďalších vyjadreniach, ak by sa preukázalo, že zmluva o pôžičke bola skutočne uzavretá a že pôžička bola skutočne poskytnutá žalovanému 1/, z takejto formulácie kúpnej zmluvy vyplýva, že pôžička bola poskytnutá z bezpodielového spoluvlastníctva žalovanej 2/ a jej manžela S. H., v dôsledku čoho je oprávnená od žalovaného 1/ požadovať splatenie pôžičky tak žalovaná 2/, ako i jej manžel S. H.. S. H. však nie je zmluvnou stranou kúpnej zmluvy k spoluvlastníckemu podielu na v žalobe špecifikovaných nehnuteľnostiach v k.ú. H. a nemohlo preto dôjsť k platnému započítaniu kúpnej ceny a pôžičky (kúpnu

cenu oproti pôžičke započítava iba žalovaný 1/ so žalovanou 2/). Táto skutočnosť spôsobuje neplatnosť započítania kúpnej ceny a v konečnom dôsledku i celej kúpnej zmluvy. Aj keby bola pôžička poskytnutá žalovanému 1/ v čase pred uzavretím manželstva žalovanej 2/ a S. H., t.j. z ich vlastných, nie spoločných prostriedkov, platí, že žalovaný 1/ uznal voči nim svoj dlh už za trvania ich manželstva. Keďže na základe tohto došlo k započítaniu (t.j. zaplateniu) kúpnej ceny za spoluvlastnícky podiel, sú na vymáhanie poskytnutej pôžičky oprávnení obaja manželia a prípadná neplatnosť zmluvy o pôžičke zo dňa 16.01.2009 sa dotýka i S. H.;

b) že zmluva o pôžičke je reálnou zmluvou, ktorej forma síce nie je ustanovená, avšak pre svoju platnosť si vyžaduje reálne odovzdanie peňazí. Pri danej pôžičke pritom nie je preukázané, že by došlo k jej riadnemu naplneniu (odovzdaniu peňazí), v čoho dôsledku sa žalobkyňa domnieva, že zmluva o pôžičke a s ňou súvisiace nároky nevznikli. Z uvedeného vyplýva, že nakoľko nie je preukázané, že žalovaná 2/ so svojim manželom ako veriteľom poskytli pôžičku žalovanému 1/, nemohla žalovaná 2/ v rámci právnych vzťahov vystupovať v pozícii skutočného veriteľa a z toho dôvodu nemohlo platne dôjsť k započítaniu vzájomných pohľadávok pre neexistenciu pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o pôžičke a následne nemohol byť platný prevod vlastníckeho práva k spoluvlastníckemu podielu na nehnuteľnostiach, pretože nedošlo k zaplateniu dohodnutej kúpnej ceny - t.j. táto skutočnosť má výrazný vplyv na podielové spoluvlastníctvo žalovanej 2/;

c) že žalovaný 1/ porušil predkupné právo v zmysle § 140 Občianskeho zákonníka pri prevádzaní predmetného spoluvlastníckeho podielu bez jeho ponúknutia spoluvlastníkovi veci, a teda žalobkyni. Žalovaný 1/ síce uzavrel kúpnu zmluvu na spoluvlastnícky podiel so žalovanou 2/, t.j. svojou sestrou, ktorá je v súlade s ust. § 116 Občianskeho zákonníka pre neho blízkou osobou, avšak žalovaná 2/ bola v čase nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu manželkou S. H. a teda automaticky, zo zákona, všetok majetok, ktorý žalovaná 2/ nadobudla, nadobudla do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, preto je vlastníkom spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach nielen žalovaná 2/, ale i jej manžel S. H., i keď nie je ako vlastník zapísaný v katastri nehnuteľností. S. H. je švagrom žalovaného 1/ a ust. § 116 Občianskeho zákonníka nepovažuje švagra za blízkou osobu, čo znamená, že žalovaný 1/ porušil predkupné právo žalobkyne k spoluvlastníckemu podielu žalovaného 1/ na predmetných nehnuteľnostiach. Táto skutočnosť spôsobuje relatívnu neplatnosť kúpnej zmluvy, ktorej sa môže žalobkyňa dovolať voči prevodcovi, ako i nadobúdateľovi spoluvlastníckeho podielu.

Žalobkyňa uviedla na pojednávaní ako ďalší dôvod neplatnosti zmluvy porušenie § 589 OZ, keďže vzhľadom na fingované plnenie kúpnej ceny zo strany žalovaných 2/ a 3/ malo dôjsť k tomu, že reálna cena za prevod nehnuteľnosti, a teda podľa názoru žalobkyne 0,- € je v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi o cene, pričom táto dohoda bola dojednaná v rozpore s dobrými mravmi.

3. Vzhľadom na to, že k predaju spoluvlastníckeho podielu došlo krátko po podaní žaloby o vrátenie daru je možné podľa názoru žalobkyne oprávnené predpokladať, že tým žalovaný 1/ sleduje svoje záujmy, pričom jeho konanie je v súčasnosti nepredvídateľné. Žalobkyňa odvodzovala v predmetnej veci danosť naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení z uznesenia Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 9C/2/2019-33 zo dňa 17.01.2019, ktorým sa žalovanej 2/ uložil zákaz akýmkoľvek spôsobom nakladať s predmetnými nehnuteľnosťami, ako aj z neistoty, v ktorej sa žalobkyňa s maloletými deťmi nachádzajú vo vzťahu k možnému prejavu úmyslu žalovanej 2/ ďalej nakladať s nehnuteľnosťami, čím by mohlo dôjsť k nezvratnému stavu voči žalobkyni.

Žalobkyňa zmenu žaloby uvedenú pod písm. b) odseku 1 odôvodnenia tohto rozsudku odôvodnila tým, že z osobitného predpisu nevyplýva možnosť podania žaloby o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy tak ako to predpokladá ust. § 137 písm. d) C.s.p., preto tu nie je možné domáhať sa neplatnosti prevodu vlastníckeho práva, ale iba určenia práva, že žalobkyňa je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností, čím žalobkyňa sleduje (rovnako ako pri pôvodnom znení petitu) obnovenie pôvodného právneho stavu a síce, že podielovým spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností je žalobkyňa a žalovaný 1/. Cieľom je zabrániť žalovanej 2/ vstúpiť do podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, keď je zrejmé, že kúpnu zmluvu medzi žalovaným 1/ a žalovanou 2/ žalovaný 1/ sledoval zmarenie vrátenia spoluvlastníckeho podielu vo výške 1 na nehnuteľnostiach. Žalobkyňa pridržiavajúc sa aj naďalej uvedených dôvodov neplatnosti zmluvy o pôžičke zo dňa 16.01.2009, ktorú mal uzavrieť žalovaný 1/ na strane dlžníka a žalovaná 2/ a S. H., R.. XX.XX.XXXX na strane veriteľa, navrhol pri tejto zmluve o pôžičke určiť, že uvedená pohľadávka z pôžičky žalovanej 2/ a jej manžela S. H. neexistuje.

Žalobkyňa svoj návrh zo dňa 23.10.2020 na pristúpenie manžela žalovanej 2/ S. H. do konania ako ďalšieho subjektu na strane žalovaných /uvedený pod písm. c) odseku 1 odôvodnenia tohto rozsudku/

odôvodnil tým, že podanou žalobou sa okrem iného domáha aj určenia neexistencie zmluvy o pôžičky zo dňa 16.01.2009, ktorej účastníkom mal byť aj S. H..

Žalobkyňa počas konania vo svojich vyjadreniach doplnila, že hoci výrok rozsudku v tomto konaní by bol na prospech žalovaného 1/, tento postup žalobkyňa považuje za správny z dôvodu následnej potreby vedenia katastrálneho konania, kedy príde k zápisu podielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaného 1/. Nepovažovala za správne a logické, „preskočiť“ kúpnu zmluvu (ktorá chronologicky nasledovala po darovacej zmluve uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným 1/) a riešiť najskôr vrátenie daru. Ak by žalobkyňa dosiahla najskôr úspech v konaní o vrátenie daru a teda, že by jej žalovaný 1/ bol povinný vrátiť darovaný spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach vo H., takýto rozsudok by bol nepoužiteľný pre následné katastrálne konanie, keďže dnes vlastníkom spoluvlastníckeho podielu nie je žalovaný 1/, ale žalovaná 2/ a žalovaný 3/. V zmysle citovaného, ak by sa žalobkyňa domohla najskôr vrátenia daru, žalovaný 1/ jej nemôže darovaný spoluvlastnícky podiel vrátiť, keďže ním nedisponuje a žalobkyňa by musela zažalovať ďalšou (reivindikačnou) žalobou žalovanú 2/ a žalovaného 3/ a teda by rovnako musela viesť dve súdne konania. V takomto ďalšom, následnom súdnom spore by rovnako bolo nutné skúmať platnosť kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalovaným 1/ a žalovanou 2/ (resp. aj žalovaným 3/), pretože je všeobecne známe, že pri spore vyvolanom reivindikačnou žalobou má pasívnu vecnú legitímáciu ten, kto vec neoprávnene zadržáva a spor by tak dospel do bodu, že je nutné vyriešiť platnosť kúpnej zmluvy tak ako v tomto konaní. Okrem toho, žalobkyňa bola povinná začať toto súdne konanie z dôvodu pochybností súdu o zákonom postupe pri prevode vlastníckeho práva k spoluvlastníckemu podielu na nehnuteľnostiach tak, ako bolo vyslovené v uznesení 9C/2/2019-33.

Podľa žalobkyne je v tomto spore daný naliehavý právny záujem aj voči žalovanému 3/ v tom smere, že žalovaný 3/ je manželom žalovanej 2/ a ním aj bol v čase uzavretia kúpnej zmluvy, t.j. predmetná nehnuteľnosť pripadla resp. mala pripadnúť do BSM týchto účastníkov, a preto všetky uplatnené dôvody neplatnosti zmluvy sa vzťahujú aj na žalovaného 3/.

Predmetným konaním môže žalobkyňa získať právoplatný rozsudok, ktorý bude spôsobilý na zápis do katastra nehnuteľnosti s tým, že sa ním navráti vlastníctvo a bude ďalej môcť pokračovať v konaní sp. zn. 9C/61/2017 o žalobe o vrátenie daru, a to na základe listu o vrátení daru z 13.10.2019, ako aj na základe samotnej žaloby podanej na súd 20.10.2017.

4. Procesná obrana žalovaných bola obsiahnutá predovšetkým vo vyjadreniach žalovanej 2/ (a následne aj vo vyjadrení žalovaného 3/), ktorí neuznávali nárok uplatňovaný žalobkyňou v celom rozsahu a podanú žalobu považovali za nedôvodnú. Podľa názoru žalovanej 2/ zo žaloby nevyplyva jediná skutočnosť, ktorá by mala vplyv na jej podielové spoluvlastníctvo predmetných nehnuteľností a ktorá by bola schopná privodiť existenciu dôvodu neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 28.11.2017 alebo na základe ktorej by bolo možné oprávnene predpokladať, že kúpna zmluva je právnym úkonom obsahujúcim akékoľvek vady. Do momentu doručenia uznesenia Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 17.01.2019, č.k. 9C/2/2019-33 žalovaná 2/ nemala akúkoľvek vedomosť o existencii súdneho konania o vrátenie daru, a žalobkyňa taktiež v konaní nepredložila žiadny dôkaz ani o vedomosti žalovaného 1/ o tom, že na Okresnom súde Dunajská Streda prebiehalo v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy zo dňa 28.11.2017 konanie o vrátenie daru. Žalobkyňa uvádzala, že žalovaného 1/ vyzvala písomne dňa 13.10.2017, avšak k listu zo dňa 13.10.2017 nebola pripojená doručka preukazujúca prevzatie uvedenej listiny žalovaným 1/. Žalobkyňa v konaní takisto nepreukázala, že dispozičná sféra žalovaného 1/ sa nachádzala v októbri 2017 na adrese T. X, I.. Žalovaná 2/ pritom tvrdila, že táto zásielka objektívne nemohla byť žalovanému 1/ doručená, keďže žalovaný 1/ nemal na danej adrese žiadnu poštovú schránku, zriadené doposielanie, P.O. BOX ani zriadenú inú poštovú službu, na základe ktorej by mal niesť zodpovednosť za preberanie alebo nepreberanie zásielok. Po prepustení z Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v W. I. v mesiaci september 2017 sa žalovaný 1/ v čase od 02.10.2017 do 12.10.2017 nachádzal v zdravotníckom zariadení v J., pričom následne sa zotavoval v J. za podpory žalovanej 2/ a jej manžela. Je teda vylúčené, aby sa žalovaný 1/ vtedy nachádzal v I.. Žalovaní 2/ a 3/ taktiež poukázali na to, že na uvedenej adrese v I. nebola dispozičná sféra žalovaného 1/ už v roku 2016, kedy prestal žalovaný 1/ byť zapísaným v zozname advokátov SAK. Aj táto teória žalobkyne o dispozičnej sfére žalovaného 1/ na adrese v I. je z uvedeného dôvodu mylná a nesprávna. Písomný list žalobkyne v zmysle uvedeného nikdy nenadobudol voči žalovanému 1/ žalobkyňou zamýšľané hmotnoprávne účinky a žalobkyňa podmienky na vznik týchto účinkov v konaní nepreukázala. V zmysle všetkých vyššie uvedených skutočností nebol žalovaný 1/ ako podielový spoluvlastník nehnuteľností nijako obmedzený v nakladaní so svojim spoluvlastníckym podielom k nehnuteľným

veciam. V čase keď prebehlo rokovanie o kúpe predmetných nehnuteľností taktiež nebol na dotknutom liste vlastníctva žiaden záznam, poznámka alebo čokoľvek iné, čo by bolo čo i len spôsobilé vyvolať pochybnosť o vlastníckom práve žalovaného 1/.

Kúpna zmluva zo dňa 28.11.2017 obsahovala spôsob určenia kúpnej ceny a jej presnú výšku, zmluva taktiež obsahovala predmet kúpnej zmluvy a taktiež všetky ostatné náležitosti právneho úkonu. Spôsob zaplataenia kúpnej ceny nie je podstatnou náležitosťou kúpnej zmluvy, pričom vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa nie je zmluvnou stranou dotknutej kúpnej zmluvy, nemôže sa domáhať ani relatívnej neplatnosti kúpnej zmluvy. Navyše na vyslovenie neplatnosti kúpnej zmluvy nie je daný a preukázaný žiaden dôvod. Skutočnosť, že manžel žalovanej 2/ nie je uvedený na kúpnej zmluve zo dňa 28.11.2017 nespôsobuje v žiadnom prípade neplatnosť tejto kúpnej zmluvy. Žalovaná 2/ uzatvorila so žalovaným 1/ kúpnu zmluvu s vedomím a súhlasom jej manžela. Taktiež tvrdenie žalobkyne o povinnosti žalovaného 1/ konať so súhlasom bývalej manželky považovala žalovaná 2/ za neopodstatnené, keďže vo veci uzavretia kúpnej zmluvy nešlo o spoločnú vec - prevádzaný podiel na nehnuteľnostiach nepatril do BSM žalobkyne a žalovaného 1/. Zmluva o pôžičke uzatvorená medzi žalovanou 2/ a jej manželom ako veriteľmi a žalovaným 1/ ako dlžníkom bola uzatvorená 16.01.2009, teda pred vznikom manželstva žalobkyne a žalovaného 1/. Závazok žalovaného 1/ vznikol pred vznikom manželstva a bol čiastočne uspokojený z majetku, ktorý nepatril do BSM. V zmysle uvedeného tieto právne vzťahy nemajú s inštitútom BSM nič spoločné.

Tvrdenia žalobkyne ohľadom porušenia jej predkupného práva sú mylné, keďže žalovaná 2/ je súrodeneц žalovaného 1/. Predkupné právo žalobkyne preto ex lege nemohlo byť porušené. Žalovaný 1/ nemal povinnosť ponúknuť svoj spoluvlastnícky podiel žalobkyne.

V súvislosti s uznesením Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 9C/2/2019-33 zo dňa 17.01.2019, ktorým sa žalovanej 2/ uložil zákaz akýmkoľvek spôsobom nakladať s predmetnými nehnuteľnosťami, žalovaná 2/ poukázala na následné uznesenie Krajského súdu v Trnave č.k. 10Co/206/2019-80, ktorým odvolací súd zmenil uvedené uznesenie súdu prvej inštancie o vydaní neodkladného opatrenia a to tak že návrh na vydanie neodkladného opatrenia zamietol, a to aj z toho dôvodu, že žalobkyňa svoje tvrdenia nepreukazuje žiadnymi dôkazmi.

5. Súd vo veci nariadil ústne pojednávanie, na ktorom vykonal dokazovanie na účely posúdenia naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení oboznámením sa s listinnými dôkazmi a s podstatným obsahom spisu (žaloba č. I. 1-46 spolu s prílohami, vyjadrenie žalovanej 2/ z 11.10.2019 a 20.12.2019 spolu s prílohami č. I. 383-398, návrh na zmenu žaloby z 23.10.2019 386-388, replika žalobkyne z 26.05.2020 s prílohami č. 436-472, duplika žalovanej 2/ z 16.06.2020 č. I. 483-485, návrh na pristúpenie ďalšieho účastníka na strane žalovaného z 23.10.2020 540-542, vyjadrenie žalovanej 2/ z 26.10.2020 č. I. 547-562, vyjadrenie žalobkyne z 15.12.2020 č. I. 582-593, vyjadrenie žalovaného 3/ z 24.02.2021 č. I. 627-633, podstatný obsah pripojeného spisu sp. zn. 9C/61/2017), ako aj prednesmi právnych zástupcov strán a žalovaného 1/, ktorí na pojednávaní v podstate zopakovali svoju dovtedajšiu argumentáciu, a na takomto základe prijal vo veci zo skutkového i právneho hľadiska jednoznačný záver o nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení.

Podľa § 137 písm. c) CSP <aspi://module='ASPI'&link='160/2015 Z.z.%2523137'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

6. Základnou podmienkou dôvodnosti, a teda východiskom prípadnej úspešnosti určovacej žaloby podľa § 137 písm. c) CSP <aspi://module='ASPI'&link='160/2015 Z.z.%2523137'&ucin-k-dni='30.12.9999'> je existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení (okrem prípadu, ak tento vyplýva z osobitného právneho predpisu, čo nie je predmetný prípad). Rozumie sa tým právny záujem žalobcu, ktorý musí byť podľa požiadavky zákona kvalifikovaný, t.j. naliehavý. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodujúcich skutočností. Pre žalobcu to znamená nevyhnutnosť tvrdiť a dokázať skutočnosti, z ktorých vyplýva existencia naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení, čo je jednou z podmienok na to, aby súd mohol v rozsudku žalobe meritórne vyhovieť. Naliehavosť právneho záujmu je charakterizovaná určitými aspektmi: žalovaným je popieraná existencia (neexistencia) práva, resp. právneho pomeru žalobcu, teda je tu stav, že právo, resp. právny vzťah medzi stranami je sporný (existencia aktuálneho stavu objektívnej právnej neistoty medzi stranami); jestvuje ohrozenie práva či právneho vzťahu a toto ohrozenie nemožno odstrániť inak, len určovacím výrokom. Naliehavý právny záujem sa viaže k žalobe, resp. k otázke, či

určovacia žaloba môže byť spôsobilým procesným nástrojom ochrany práva, zatiaľ čo identifikácia rozhodného hmotnoprávneho vzťahu, o ktorého (preventívne) určenie z dôvodu potreby ochrany žalobcu (dopadu na jeho majetkovú sféru) ide, vystihuje v spore otázku aktívnej a pasívnej vecnej legitímácie. O splnení podmienky naliehavého právneho záujmu je možné však uvažovať iba v prípade, ak bude výrok súdneho rozhodnutia spôsobilý vystihnúť úplný obsah hmotným právom vymedzeného vzťahu, čo logicky predpokladá, že bude záväzný pre všetky jeho subjekty (porov. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5MCdo 1/2010). Iba v zriedkavých prípadoch pritom obstojí určovacia žaloba, ak možno žalovať na plnenie. Vecná legitímácia účastníka (aktívna alebo pasívna) predstavuje hmotno-právny vzťah účastníka k prejednávanej veci. Vecnú legitímáciu v konaní o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, má predovšetkým ten, kto je zúčastnený právneho vzťahu alebo práva, o ktoré v konaní ide. Pre posúdenie dôvodnosti a naliehavosti právneho záujmu na podanej žalobe, je preto rozhodujúce skutkové zistenie, či vôbec je žalobca nositeľom hmotného práva, o ktoré v konaní ide. Nepreukázaná existencia naliehavého právneho záujmu v čase rozhodovania súdu vedie k zamietnutiu určovacej žaloby. Naliehavý právny záujem súd preto skúma v každom štádiu konania, a to z úradnej povinnosti. Bez doloženej existencie takéhoto záujmu musí súd žalobu zamietnuť (ako neprípustnú), pričom ide o samostatný a prvoradý dôvod pre zamietnutie žaloby; preto súd po zaujatí záveru, že určovacia žaloba podľa § 137 písm. c) CSP <aspi://module='ASPI'&link='160/2015 Z.z.%2523137'&ucin-k-dni='30.12.9999'> nie je z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení procesne prípustným nástrojom na ochranu práva, zamietne takúto žalobu bez toho, aby sa zaoberal meritom veci (k tomu viď napr. rozsudok KS TT sp. zn. 9Co/234/2019 z 15. 12. 2020).

7. V spore bolo zo strany žalobkyne viackrát zdôrazňované, že predmetným konaním chce doceliť vydanie (kladného) rozhodnutia súdu o určení vlastníctva žalovaného 1/ k spoluvlastníckemu podielu 1 k celku na predmetnej nehnuteľnosti v k.ú. H., ktorým rozsudkom, spôsobilým na zápis do katastra nehnuteľnosti, sa tak má uvedené vlastníctvo žalovanému 1/ navrátiť, čím by sa zároveň navrátil aj stav, keď sú podielovými spoluvlastníkmi predmetnej nehnuteľnosti opäť žalobkyňa a žalovaný 1/ (formulácia petitu), teda stav pred uzavretím spornej kúpnej zmluvy medzi žalovaným 1/ a žalovanou 2/ dňa 28.11.2017. Následne žalobkyňa podľa jej vlastného vyjadrenia bude môcť pokračovať v konaní sp. zn. 9C/61/2017 o žalobe o vrátenie daru, a to na základe listu o vrátení daru z 13.10.2017, ako aj na základe samotnej žaloby podanej na súd 20.10.2017.

8. V nadväznosti na vyššie uvedené súd uvádza, že na účely zistenia rozhodujúcich skutočností v súvislosti so súbežným uplatňovaním práva žalobkyne na vrátenie daru (resp. odvolania darovania) boli pre súd významné v tomto konaní tie skutočnosti, ktoré jednak vyplývajú z predmetného spisu, ako aj z pripojeného spisu sp. zn. 9C/61/2017, a teda že na č.l. 26 spisu založený list žalobkyne o vrátení daru z 13.10.2017 (bez bližšieho skúmania jeho obsahu a náležitostí z pohľadu § 630 Občianskeho zákonníka) mal byť podľa predloženého podacieho hárku z č.l. 45-46 spisu podaný dňa 13.10.2017 na poštové doručovanie adresátovi: S.. W. N., T. X, XXX XX I., pričom žalobkyňa ani v predmetnom spise a ani v pripojenom spise sp. zn. 9C/61/2017 ničím nepreukazuje (ba ani jednoznačne netvrdí), že by táto zásielka bola jej adresátovi skutočne doručená, resp. pokiaľ nebola doručená tak s akým výsledkom sa zásielka vrátila žalobkyňi ako jej odosielateľovi. V danej súvislosti žalobkyňa len v teoretickej rovine rozoberá, prečo je možné považovať uvedené doručovanie listu za náležite vykonané doručenie do dispozičnej sféry žalovaného 1/ v danom čase na v podacom hárku uvádzanej adrese v I.. Žalovaný uvedené tvrdenia žalobkyne však zásadne odmietajú. Súd z uvedených dokladov, ako ani z obsahu pripojeného spisu sp. zn. 9C/61/2017, v ktorej veci bola žalovanému 1/ fyzicky doručená žaloba o vrátenie daru vrátane jej príloh (medzi ktorými bol i list žalobkyne z 13.10.2017) až 31.01.2019, nevedel jednoznačne, a to bez bližšieho preskúmania a posúdenia príslušných priamo s meritom veci súvisiacich rozhodujúcich otázok (uvádzaných stranami sporu tak ako sú uvedené vyššie, napr. či sa list z 13.10.2017 za konkrétnych okolností prípadu skutočne mohol dostať do dispozičnej sféry žalovaného 1/) určiť časové poradie, v akom (by) tu mohli po sebe nasledovať dátum účinného doručenia predmetného odvolania darovania listom z 13.10.2017 (bez ohľadu na to, či bude toto odvolanie v merite veci posúdené ako kvalifikované odvolanie alebo nie), ktoré by riadnym dôjdením do dispozičnej sféry žalovaného 1/ spôsobilo žalobkyňou želaný dôsledok (taktiež bez ohľadu na budúce posúdenie tejto otázky v merite veci) a dátum uskutočnenia prevodu spoluvlastníckeho podielu už aj s vecnoprávnymi následkami - 28.11.2017 (t.j. či bolo, resp. mohlo byť skôr vykonané účinné doručenie odvolania darovania alebo prevod daru na žalovanú 2/). Posúdením oboch variantov časového poradia uvedených skutočností však súd dospel k rovnakému záveru o tom, že v ani jednom z dvoch prípadov tu nie je daný

naliehavý právny záujem žalobkyne na požadovanom určení, keďže predmetná žaloba nie je v daných súvislostiach vhodným a procesne prípustným nástrojom na ochranu jej dotknutého práva.

9. S poukazom na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/234/2019 z 15. 12. 2020 (ako aj na komentáre nakladateľstiev WK a C-H-BECK k príslušným zákonným ustanoveniam) vo vzťahu k obidvom variantám však súd uvádza, že k zániku darovacieho vzťahu podľa § 630 Občianskeho zákonníka dochádza už na základe jednostranného právneho úkonu darcu voči obdarovanému (R 88/1998), t.j. obligačné účinky odvolania darovania nastávajú doručením kvalifikovaného prejavu vôle darcu obdarovanému a zmluvný vzťah založený darovaním zaniká. Ak bola darovaná vec, prejavom vôle darcu o odvolaní daru riadne došlým obdarovanému sa pritom popri zrušení darovacej zmluvy obnovuje aj pôvodné vlastnícke právo k veci ex nunc a obdarovaný, ktorý sa stal neoprávneným držiteľom, je povinný vec darcovi vydať (§ 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka <aspi://module='ASPI'&link='40/1964 Zb.%2523126'&ucin-k-dni='30.12.9999'>).

Pokiaľ by teda mal v danom prípade najprv zaniknúť vzťah z darovania a tým aj právny dôvod nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu žalovaným 1/, pričom z vecnoprávneho aspektu veci by vyplývala potreba ďalšieho súdneho konania, tak by sa darca musel ďalej domáhať na súde žalobou o určenie (len) svojho vlastníckeho práva k daru, pretože až určovací výrok súdu o vlastníckom práve vo vzťahu k spornému spoluvlastníckemu podielu by bol podkladom pre ďalší (opätovný) zápis vlastníckeho práva k daru do katastra nehnuteľností, ktorý by sa tak vykonal záznamom podľa § 34 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností. V prípade uplatnenia takéhoto nároku by súd riešil jednak ako predbežnú otázku to, či boli splnené podmienky pre vrátenie daru podľa § 630 Občianskeho zákonníka <aspi://module='ASPI'&link='40/1964 Zb.%2523630'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, a prípadne aj ďalší vývoj vzťahov k daru prvotne z hľadiska účinkov odvolania darovania na tretie osoby, ktoré by do predmetných vzťahov medzitým vstúpili (v danom prípade predovšetkým žalovaná 2/) a následne, ak by bolo možné, aj z iných hľadísk, ktoré strany v tomto konaní podrobne rozoberali.

Pokiaľ však obdarovaný scudzil darovanú vec pred doručením výzvy na vrátenie daru, nemožno platnosť takéhoto scudzovacieho úkonu z hľadiska oprávnení obdarovaného spochybňovať, pretože v dobe prevodu mu patrilo vlastnícke právo a tým i právo s vecou nakladať (§ 123 Občianskeho zákonníka). Obdarovaný tak z dôvodu, ktorý neodporujú zákonu, nemôže splniť svoju povinnosť fyzicky vydať darcovi predmet daru a túto povinnosť nemá ani nový vlastník veci. To však nemení nič na tom, že pokiaľ by boli podmienky § 630 Občianskeho zákonníka <aspi://module='ASPI'&link='40/1964 Zb.%2523630'&ucin-k-dni='30.12.9999'> splnené, okamihom doručenia výzvy k vráteniu daru by povinnosť obdarovaného vrátiť dar vznikla. Právo darcu na vrátenie daru založené zákonom nemožno urobiť závislým na tom, ako obdarovaný s predmetom daru naloží, a nie je možné vylúčiť iba preto, že obdarovaný už darovanú vec nemá v držbe. Obdarovaný by tak získal bezplatne určitú majetkovú hodnotu, ktorú po splnení zákonných podmienok - musí vrátiť. Ak by tak nemohol urobiť in natura, bol by povinný poskytnúť darcovi ekvivalent v podobe peňažného plnenia podľa zásad o bezdôvodnom obohatení (<aspi://module='ASPI'&link='40/1964 Zb.%2523458'&ucin-k-dni='30.12.9999'> 458 Občianskeho zákonníka) / k tomu pozri obdobne rozsudok NS ČR sp. zn. 33 Odo 563/2004/.

10. Na základe uvedeného teda o predmetnej žalobe o určenie vlastníckeho práva žalovaného 1/ k spoluvlastníckemu podielu 1 k celku na predmetnej nehnuteľnosti (resp. o určenie že žalobkyňa a žalovaný 1/ sú podielovými spoluvlastníkmi tejto nehnuteľnosti) a o určenie neexistencie pohľadávky zo zmluvy o pôžičke v súvislosti s následným prevodom spoluvlastníckeho podielu žalovaného 1/ na žalovanú 2/ je nutné skonštatovať, že táto žaloba nie je spôsobilým procesným nástrojom ochrany práva žalobkyne, a to z vyššie uvedených dôvodov. Vzhľadom na uvedený záver súdu, ktorý má nevyhnutne za procesný následok zamietnutie žaloby bez toho aby sa súd zaoberal meritom veci, sú pritom úplne bez relevancie aj prípadné ďalšie úvahy súdu v tom smere, či a kedy by mohli byť v časti určenia neexistencie pohľadávky z pôžičky naplnené podmienky na vecné prejednanie žaloby aj keď tu nejde o právny vzťah alebo právo medzi žalobkyňou a žalovanými. Hoci v danom prípade žalobkyňa nepochybne učinila v procese právne kroky k tomu, aby výrok súdneho rozhodnutia z hľadiska účastníkov mohol byť spôsobilým vystihnúť úplný obsah hmotným právom vymedzených vzťahov (zmena žaloby, navrhnutie pristúpenia ďalšieho účastníka na strane žalovaných), nebolo možné vzhľadom na vyššie uvedené dôvody v ani jednom z dvoch možných prípadov prijať záver o splnení podmienky naliehavého právneho záujmu (a to aj s osobitným dôrazom na to, že oprávnenou osobou z určenia vlastníckeho práva by tu mala byť strana žalovaného, a teda nie samotná žalobkyňa).

11. Súd zároveň uvádza, že popri uvedených zisteniach a záveroch nebolo možné vyvodiť existenciu naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení len na základe ňou uvádzaných dôvodov na jeho preukázania (viď ods. 3 odôvodnenia tohto rozsudku), ktoré sú v uvedených smeroch nepostačujúce (žalobkyňa neuniesla bremeno tvrdenia ani bremeno dôkazné v tejto otázke), pričom taktiež odpadol vo veci aj ten dôvod podania predmetnej žaloby, ktorý vyplýval z už zrušeného uznesenia tunajšieho súdu o neodkladnom opatrení č. k. 9C/2/2019-33 zo dňa 17.01.2019. Súd preto žalobu v celom rozsahu zamietol z dôvodu neexistencie a nepreukázania naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení v zmysle § 137 písm. c) CSP <aspi://module='ASPI'&link='160/2015 Z.z.%2523137'&ucin-k-dni='30.12.9999'>.

12 Záverom súd poznamenáva, že všetky ostatné návrhy strán sporu na doplnenie dokazovania už súd nepripustil, pretože buď na ich vykonaní už strany sporu netrvali alebo ich vykonanie nepovažoval za potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností pre rozhodnutie vo veci (súd také dôkazy, napr. tak žalobcom ako aj žalovanými navrhované výsluchy ani nemohol vo veci vykonať, kým definitívne neprijal záver v otázke (ne)existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení) a mal za to, že v konečnom dôsledku by len spôsobili predĺžovanie konania a spôsobili by len oddialenie meritórneho rozhodnutia. Ďalšie argumenty strán sporu už súd nepovažoval za rozhodujúce pre rozhodnutie vo veci samej, preto sa s nimi ani osobitne nevysporiadal. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany sporu, ktorá ju nastolila. Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu zachádzajúcu podrobne do nadbytočných detailov, nespôsobilú ovplyvniť meritórne rozhodnutie preto súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

13 O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa ustanovenia § 262 ods. 1 C.s.p. a § 255 ods. 1 C.s.p. pričom dospel k záveru, že žalovaní 1/ až 3/ majú právo na náhradu trov konania proti žalobkyni v rozsahu 100 %, keďže žalovaní 1/ až 3/ boli v tejto sporovej veci úspešní na 100 % a neúspešní na 0 %, t.j. čistý úspech žalovaných 1/ až 3/ predstavuje 100 %. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (výrok II).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Dunajská Streda (§ 355 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (zák. č. 233/1995 Z.z.).